

گذر از تفکر ثنویت‌گرا؛ لازمه تدوین نظریه تعلیم و تربیت اسلامی

عماد افروغ با تأکید بر ضرورت گذر از تفکر ثنویت‌گرا برای تدوین نظریه تعلیم و تربیت اسلامی بیان کرد: رابطه متقابل فرد و جامعه، دنیا و آخرت، اخلاق و سیاست، دین و سیاست، ایمان و تفکر، نظر و عمل و ... جلوه‌هایی از يك تفکر ناثنویت‌گرا و البته منعطف و غیرتقلیل‌گراست.

عماد افروغ با تأکید بر ضرورت گذر از تفکر ثنویت‌گرا برای تدوین نظریه تعلیم و تربیت اسلامی بیان کرد: رابطه متقابل فرد و جامعه، دنیا و آخرت، اخلاق و سیاست، دین و سیاست، ایمان و تفکر، نظر و عمل و ... جلوه‌هایی از يك تفکر ناثنویت‌گرا و البته منعطف و غیرتقلیل‌گراست.

به گزارش خبرگزاری قرآنی ایران (ایکنا)، عماد افروغ، استاد جامعه‌شناسی دانشگاه تربیت مدرس، دیروز، پنج‌شنبه، دهم اسفندماه، در سخنرانی خود در همایش تعلیم و تربیت اسلامی با اشاره به سابقه آشنایی‌اش با مرحوم استاد علی‌اکبر حسینی از سال‌های تحصیلش در دانشگاه شیراز، گفت: هرچند بنده دانشجوی جامعه‌شناسی و مرحوم حسینی استاد شناخته‌شده علوم تربیتی بودند، اما از همان ابتدا دوردور با ایشان احساس همدلی و همدردی می‌کردم.

توجه به خدا و اصل توحید در مبنای‌ترین لایه ناثنویت‌گرایی، یعنی لایه مبدأ و مقصد آفرینش، اولین نکته‌ای است که در تعلیم و تربیت اسلامی باید به آن توجه شود

افروغ ادامه داد: در سال‌های اولیه دانشجویی‌ام، آشنایی من با ایشان در حد خواندن برخی از مقالات و کتاب معروف ایشان در مورد تعلیم و تربیت اسلامی و احساس همراهی، دغدغه و درد مشترک بود. لبخند همیشگی، ادب، تواضع، ساده‌زیستی و ساده‌پوشی جاذبه‌ای مثال زدنی برای استاد ایجاد کرده بود و رابطه گرم و صمیمی ایشان با بنده دانشجویی، برای بنده تداعی نوعی چرخه دیالکتیک بین خرد و جامعه را تداعی می‌کند و یکی از جلوه‌ها و تجلیات چرخه فوق و علم برای مسئولیت و غایتی، و نه برای مقام و منزلتی، می‌تواند همین رابطه گرم و معطوف به دلسوزی و رشد باشد.

وی با بیان این که با فوت استاد حسینی، دانشگاه شیراز یکی از وزنه‌های بی‌ادعای علمی و معنوی خود را از دست داده است، افزود: استاد حسینی وزنه‌ای بود که نظراً و عملاً پای‌بند عقاید و دغدغه‌های تربیتی و اخلاقی اسلامی بود و از نظر بنده ایشان یکی از نوادر مصادیق علم برای عمل و عمل برای علم بود. متأسفانه امروزه به ندرت شاهد این قبیل نمونه‌ها و مصادیق هستیم. علم بدون عمل، علم برای مدرک، تیترو عنوان، پایگاه اقتصادی و اجتماعی، معروفیت و محبوبیت، پست و مقام و فرمالیسم و بدون توجه به کاربردهای عملی و دلالت‌های متعاقب علمی آن از واقعیات دردآور امروزین ماست.

افروغ ادامه داد: علم برای عمل و عمل برای علم پرده از لایه‌ای از ناثنویت‌گرایی برمی‌دارد و ترجمه‌ای از رابطه متقابل حکمت نظری و حکمت عملی است. علم تقویت‌کننده و جهت‌دهنده به عمل است و رابطه علم و عمل که رابطه‌ای مسلم و قطعی در حیات معرفت علمی و اجتماعی است، اصلی مبنایی در تربیت اسلامی محسوب می‌شود.

این استاد دانشگاه با تأکید بر ضرورت گذر از تفکر ثنویت‌گرا برای تدوین نظریه تعلیم و تربیت اسلامی بیان کرد: رابطه متقابل فرد و جامعه، دنیا و آخرت، اخلاق و سیاست، دین و سیاست، ایمان و تفکر، نظر و عمل، فرم و محتوا، عامل و ساختار، حکمت عملی و حکمت نظری و ... جلوه‌هایی از يك تفکر ناثنویت‌گرا و البته منعطف و غیرتقلیل‌گراست.

استاد حسینی وزنه‌ای بود که نظراً و عملاً پای‌بند عقاید و دغدغه‌های تربیتی و اخلاقی اسلامی بود و از نظر بنده ایشان یکی از نوادر مصادیق علم برای عمل و عمل برای علم بود

افروغ در ادامه به طرح و تشریح چند نکته به عنوان مبانی و ارکان عمده تعلیم و تربیت اسلامی پرداخت و عنوان کرد: توجه به خدا و اصل توحید در مبنای‌ترین لایه ناثنویت‌گرایی، یعنی لایه مبدأ و مقصد آفرینش، اولین نکته‌ای است که در تعلیم و تربیت اسلامی باید

به آن توجه شود. توجه به انسان به عنوان موجودی خلاق، فعلیت‌ساز، عالم صغیر و خلیفه عام خداوند، که با توجه به قابلیت‌های خداساز و خدادادی، فعلیت و خلاقیت او تفسیر می‌شود، دومین نکته در این عرصه است.

این جامعه‌شناس افزود: توجه به آزادی و اجتناب از اکراه در رشد و اصلاح، توجه به رابطه متقابل انسان و خدا در ساحت معرفت‌شناختی و فلسفه سیاسی و توجه به نیازهای متنوع اقتصادی، سیاسی، فرهنگی و در سطوح فردی، گروهی، جامعه‌ای و حتی جهانی و عدم برخورد تقلیل‌گرا با این نیازها از دیگر مواردی است که بیشترین اهمیت را تدوین و ارائه یک نظام تعلیم و تربیت اسلامی دارا هستند.

یادآور می‌شود همایش تعلیم و تربیت اسلامی در ذیل گفتمان علوم انسانی اسلامی، در دو محور مفهوم‌شناسی تعلیم و تربیت اسلامی و بررسی آرای اندیشمند فرزانه علی‌اکبر حسینی در باب تعلیم و تربیت اسلامی و علوم انسانی اسلامی، دیروز، پنج‌شنبه، دهم اسفندماه، با حضور و سخنرانی حمیدرضا آیت‌اللهی، رئیس پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی و رئیس همایش، عماد افروغ، استاد جامعه‌شناسی دانشگاه تربیت مدرس، غلامعلی افروز، استاد دانشگاه تهران و جمعی از اساتید دانشگاه‌های مختلف کشور در پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی برگزار شد.